

Hermannin Diakoniatalon Varustamon siirtyminen Paavalin seurakunnan tiloihin

Yhteinen kirkkoneuvosto 02.05.2024 § 152
347/00.01.08/2023

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus Yhteinen kirkkoneuvosto päätti

- 1) merkitä tiedoksi selvityksen Hermannin Diakoniatalon varustamon ja Paavalin seurakunnan tiivistyvästä yhteistyöstä,
- 2) että Hermannin Diakoniatalon Varustamon toiminta siirtyy Paavalin kirkkoon vuoden 2026 alusta.

Käsittely Yhteisen seurakuntatyön johtaja Forsén selosti asiaa.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 30.3.2023 merkitä tiedoksi tiivistyvän yhteistyön Paavalin seurakunnan ja Hermannin Diakoniatalon Varustamon välillä sekä pyysi yhteisen seurakuntatyön johtajaa jatkamaan asian selvittämistä edelleen (liite 1). Tässä yhteydessä todettiin, että Hämeentie 73:ssa sijaitsevan seurakuntayhtymän kiinteistön maanvuokrasopimus Helsingin kaupungin kanssa on päättymässä vuoden 2025 lopussa ja tonttivuokra on kohoamassa merkittävästi, mikäli vuokrasopimusta jatketaan. Varustamon toiminnan siirtäminen toisaalle antaa mahdollisuuden luopua Hämeentie 73:ssa sijaitsevasta kiinteistöstä kokonan, osana kerrosneliöiden vähentämistä HSRKYS:ssä.

Esiselvityksessä todettiin, että Paavalin seurakunnan ja Varustamon yhteistyöllä Paavalinkirkon tilojen käyttöastetta voitaisiin tehostaa. Toiminta yhteisissä tiloissa loisi myös mahdollisuuden suunnitella yhdessä toimintaa ja työntekijäresurssien käyttöä sekä vahvistaa kirkon roolia kasvatuksen ja diakonian toimijana alueella.

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 30.11.2023 (§ 334) myöntää tarveharkintaista määrärahaa 38 000 € Yhteisen seurakuntatyön ja Paavalin seurakunnan yhteiselle projektille, "Hermannin Varustamo Paavalin seurakunnan tiloihin". Projektin tarkoituksena on suunnitella ja toimeenpanna Hermanin Diakoniatalon Varustamon ja erityisdiakonian ydintoimintojen toteutus Paavalin seurakunnan kiinteistössä osoitteessa Sammatintie 5. Tavoitteena on toimia suunnitellummin yhdessä Paavalin seurakunnan kanssa sekä vähentää kiinteistö- ja henkilöstömenoja. Pitkän tähtäimen hyötytavoitteina on turvata sekä paikallisseurakunnan että erityisdiakonian asiakkaiden avun- ja tuensaanti, vahvistaa seurakuntadiakoniaa Helsingissä sekä hyödyntää tiloja ja henkilöstöä kustannustehokkaammin.

Paavalin seurakuntaneuvosto on käsitellyt Varustamon kanssa tehtävää yhteistyötä useissa kokouksissaan ja päätti 13.2.2024, että Paavalin seurakunta sitoutuu Helsingin seurakuntien yhteisen seurakuntatyön kanssa projektiin, jonka tavoitteena on Hermannin Varustamon muutto Paavalin seurakunnan tiloihin vuoden 2025 lopulla (liite 2).

Suunnitelmana on luopua Yhteisen seurakuntatyön osalta Hermannin Diakoniatalon Varustamon toimitiloista osoitteissa Hämeentie 73 sekä tiloista ja toiminnasta viereisessä kiinteistössä, osoitteessa Hämeentie 75, vuoden 2025 loppuun

mennessä. Hämeentie 75:ssä sijaitsee asukastila, Hermannin Valinta, asukasohjaajan työtila ja tukiasuntohuoneistoja sekä varastotiloja. Tarkoituksena on keskittää Varustamon toimintaa Paavalinkirkolle, asuttamistoiminta osoitteeseen Paraistentie 13 ja Hermannin Valinta jäisi toistaiseksi nykyiseen liiketilaan, Hämeentie 75. Tiloista luopuminen toteutetaan vaiheittain. Muutos on aloitettu Hämeentie 75:n tukiasunnoista luopumisella, määräaikaisten vuokrasopimusten päättymisen yhteydessä. Asuttamistoiminta ei enää tee uusia vuokrasopimuksia Hämeentien kiinteistöön vaan asunnot siirtyvät yksi kerrallaan, nykyisten vuokrasopimusten päättyessä kiinteistötoimiston hallinnoitaviksi.

Suunnitellut toimitilamuutokset koskevat suuresti varustamon toimintaa, toimintaan osallistuvia, tiloja vuokraavia, henkilökuntaa ja taloutta sekä Paavalin seurakuntaa kokonaisuudessaan. Henkilöstön näkemyksen, kävijöiden palautteiden, Paavalin ja Varustamon yhteisten suunnitelmien pohjalta hahmoteltiin toiminnalliset tilatarpeet Paavalinkirkolle. Tilasuunnitelmaa on tarkennettu kiinteistötoimen johtamissa käyttäjäkokouksissa 15.1., 5.2., 7.3., 11.3. ja 3.4.2024.

Varustamon kävijöille ja asiakkaille on järjestetty Hermannin Varustamolla kaksi toimitilamuutoksia koskevaa info- ja keskustelutilaisuutta 13.7.2023 ja 21.2.2024 sekä Paavalinkirkolla seurakuntailta 30.1.2024 (liitteet 3 ja 4). Hämeentien 75 tukiasukaille on järjestetty oma info- ja keskustelutilaisuus 12.7.2023 ja tiloja vuokraaville 27.6.2023. Tilaisuuteen 13.7.2023 osallistuneet pitivät varustamon toiminnassa tärkeänä: yhteisöllisyyttä, matalan kynnyksen paikkaa, johon voi tulla kuka tahansa, edullista ruokaa, puuroa ja kahvia, mahdollisuutta saada apua ja tukea mm. asioiden hoitamisessa, tietokoneen käyttöä ja tulostamismahdollisuutta, pyykkitupaa, hienoja tapahtumia ja musiikkia sekä hyvää ilmapiiriä sekä ystävällisiä ihmisiä. Yhden kävijän aloitteesta 21.2.2024 avattiin adressi pullakirkko-toiminnan jatkumisen puolesta (pullakirkko koko toimintaa tarkoittamassa merkityksessä). Adressin on allekirjoittanut 56 ihmistä (liite 5).

Hermannin Varustamo maksaa sisäisiä vuokria 601 015 euroa 4 449 kerrosneliöstä v.2024 (sisältää myös 48 tukiasuntohuoneistoa, joiden sisäiset vuokrat katetaan vuokratuloilla) (liite 6). Hämeentie 73 ja 75 tiloista luopuminen vähentäisi 2 909 kerrosneliötä. Paavalinkirkon kokonaisneliömäärä on 2 328, joista Varustamon käyttöön tulisi 25 % eli 582 kerrosneliötä (liite 7). Hankkeen toteutuessa v.2026 Varustamon kokonaisneliömäärä olisi 2 122 sisältäen Paraistentien 28 tukiasuntohuoneistoa, joiden osuus on 1 136 kerrosneliötä.

Varustamon muuttaessa Paavalinkirkolle Paavalin seurakunta säilyisi tilojen pääasiallisena käyttäjänä (75 %) ja Varustamon osuus olisi 25 %. Varustamolle on suunniteltu tiloja Paavalinkirkon nykyisestä varhaiskasvatukselle ja partiolle varatusta siivestä kellarikerroksessa. Tähän ns. diakoniasiipeen muokattaisiin tilat asunnottomien peseytymis- ja pyykkihuollolle, asiakaskohtaamisille sekä työtiloja osalle Varustamon henkilökuntaa (liite 8). Diakoniasiipi olisi kokonaan Varustamon käytössä ja muutostöistä aiheutuneet kulut tulevat Yhteisen seurakuntatyön maksettavaksi. Lisäksi Varustamo käyttäisi alasalia keittiöineen Waste&Feast ravintolatoimintaan neljänä arkipäivänä klo 8–13. Laitoskeittiön toiminnallisuutta parannettaisiin mm. varasto- ja kylmäsäilytystilaa lisäämällä. Muita yhteiskäyttötiloja olisi virastosiiven neuvotteluhuone ja kirjasto, mihin tulisi neljä työpistettä sekä kirkkosali hartauksia, pullakirkkoja ja pienimuotoisia ryhmiä varten. Suunnitelmissa oleva 2–3 penkkirivin poisto kirkkosalin takaosasta tukisi tilan monikäyttöisyyttä ja myös Varustamon toiminnan mahdollisuuksia.

Muutossa henkilöstö luopuisi omista työhuoneista ja työpisteet varattaisiin jatkossa tarpeen mukaan yhteiskäyttöisistä tiloista, varausjärjestelmän kautta, sovittujen periaatteiden mukaisesti. Asuttamistoiminnan tiimin (3 työntekijää) työpisteet sijoitettaisiin Paraistentie 13:n toimisto- ja ryhmätilaan. Hermannin Valinnan kahden työntekijän työpisteet olisivat kaupan tiloissa. Varustamon työstä osa tapahtuu sille varatuissa tiloissa, mutta nykyiselläänkin työntekijät jalkautuvat sijainteihin, joissa asiakkaat päivisin liikkuvat.

Nykyisissä tiloissa oleville verstastoiminnolle ja loma- ja kriisimajoitukselle ei toimitilamuuton jälkeen olisi paikkaa ja toiminnot loppuisivat. Kuntosali siirrettäisiin Paraistentie 13 tukiasukkaiden käytössä olevaan harrastetilaan. Kuntosalin käyttäjäryhmä rajautuisi nykyistä pienemmäksi.

Varustamon muutto Paavalinkirkolle mahdollistaisi Paavalin ja Varustamon yhteisen henkilöstösuunnittelun esim. loma- ja vapaapäiväsuunniteluissa. Yhteisistä työntekijöistä on myös mahdollisuus neuvotella - tämän muutoksen myötä ja olemassa olevien hyvien kokemusten pohjalta.

Toimitilamuutosten myötä tilojen vuokraus ulkopuolisille käyttäjille vähenee merkittävästi tai loppuu kokonaan. Tällä hetkellä Varustamo vuokraa edullisesti tiloja säännöllisesti kokoontuville vertaisryhmille, suomenkielenryhmille ja hengellisille yhteisöille osoitteissa Hämeentien 73 ja 75. Ulkopuolisia käyttäjäryhmiä on 12 ja lisäksi tiloja on vuokrattu yksittäisiin tilaisuuksiin. Tiloista saadut vuokratuotot v.2023 olivat 10 925 euroa. Ryhmille on tiedotettu tulevista tilamuutoksista ja järjestetty keskustelutilaisuuksia 27.6.2023 ja 21.2.2024.

Tukipiste Mosaiikki on toiminut perustamisestaan saakka (v.2017) Hermannin Diakoniatalon Varustamolla. Tukipisteellä kohdataan ja autetaan paperittomia siirtolaisia. Toiminta on syntynyt yhteisistä projekteista (Ristin suojassa ja Turvaverkko), nykyisin toiminnasta vastaa Sininauhasäitiö ja Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piiri, joiden palkkaamat työntekijät toimivat Varustamolla. Varustamo tarjoaa tilat ja tukee asiakastyötä mm. taloudellisen avun ja virkistystoiminnan kautta. Hedelmällisen yhteistyön jatkumisesta on neuvoteltu mm. 20.2.2024. Yhteistyömalli on vielä avoin eikä tulevista Mosaiikin tiloista ole tietoa. Paavalinkirkolla paperittomille voisi järjestää yksittäisiä tilaisuuksia ja/tai äiti-lapsiryhmiä.

Varustamo toimii alustana erilaisille toiminnoille, tapahtumille, yksittäisille tilaisuuksille ja pidempiaikaisillekin kokeiluille. Varustamon muutto Paavalinkirkolle tuo uusia mahdollisuuksia toimia tiiviimmin yhdessä Paavalin seurakunnan kanssa. Diakoniassa yhteiskehittämisestä on jo kokemusta tiimitasolla (4 kokousta/v) ja projekteissa Pahe (2021–2023), Mielessä mukana (2023–2024), Kokemusasiantuntijat diakoniatyössä (2023), Hermannin Valinta-diakoninen kauppa (2023), Virtaa varustamoista (2023–2025) ja Hermannin Varustamo Paavalinkirkolle (2024). Rovastikunnallisen diakoniatyön kehittämiseen ja verkostoyhteistyöhön toiminta Paavalin diakonian kanssa antaa erinomaiset mahdollisuudet. Paavalin seurakunnan ja Varustamon suunnitelluista yhteiskäyttötiloista alasali ja kirkkosali mahdollistavat myös nykyistä suuremman osallistujamäärän osallistumisen.

Toteutuessaan hanke olisi merkittävä osa seurakuntayhtymässä vuoteen 2030 mennessä tapahtuvaa kerrosneliöistä luopumista ja tilankäytön tehostamista sekä edistäisi Kirkko Helsingissä-strategiaa, jonka keskeinen painopiste on vahvistaa hyvän tekemisen verkostoja.

Lapsivaikutusten arviointi

Päätös Varustamon muuttamisesta Paavalinkirkolle ei olennaisella tavalla heikennä Paavalin seurakunnan lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyön toimintaedellytyksiä. Partion tulevaisuus turvataan vaihtamalla toimitilan paikkaa Paavalinkirkolla. Lapsivaikutukset kohdistuvat Paavalin musiikkikoulun toiminnassa oleviin lapsiin ja nuoriin, koska Paavalin seurakunta ei voi jatkossa enää tarjota tiloja musiikkikoulun käyttöön. Muutoksen vaikutuksista on tehty Paavalin seurakunnan toimesta erillinen lapsivaikutusten arviointi.

Varustamon muuttamisen myötä paperittomien lasten tilanne saattaa parantua, jos esim. Tukipiste Mosaiikin äiti-lapsitoimintaa järjestettäisiin Paavalinkirkolla.

Lisätiedot

Asta Turtiainen, asta.turtiainen@evl.fi

Stefan Forsén, stefan.forsen@evl.fi

Jakelu

Marita Nummelin
Kari Kanala